

РІШЕННЯ
спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України, м. Київ прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 08 – Право на підставі прилюдного захисту дисертації **«Адміністративно-правове забезпечення розвитку медичного туризму в Україні»** за спеціальністю 081 – Право
03 серпня 2023 року,

Подзіров Андрій Олегович 28 січня 1984 року народження, громадянин України.

Освіта вища: У 2006 році закінчив Національну юридичну академію України імені Ярослава Мудрого, здобув ступінь вищої освіти спеціаліста за спеціальністю Правознавство.

Працює на посаді судді Луцького міськрайонного суду Волинської області, з 2015 року по теперішній час.

Дисертацію виконано у Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України, м. Київ.

Науковий керівник Теремецький Владислав Іванович, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права і правових проблем євроінтеграції Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дослідження: 5 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України (категорія Б), та тези 4 доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. (зазначити три наукові публікації):

1) Подзіров А. О. Правова природа відносин у сфері медичного туризму. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2021. Вип. 4 (96). С. 205–216. DOI: 10.33766/2524-0323.96.205-216

2) Подзіров А. О., Теремецький В. І. Правове становище суб'єктів владних повноважень у сфері медичного туризму. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2022. Вип. 1 (97). С. 169–181. DOI: <https://doi.org/10.33766/2524-0323.97.169-181>

3) Подзіров А. О., Теремецький В. І. Реєстраційні та дозвільні процедури у сфері медичного туризму. Адміністративне право і процес. 2021. № 2 (33). С. 54–69. DOI: <https://doi.org/10.17721/2227-796X.2021.2.05>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Член спеціалізованої вченої ради, опонент **Чеховська Ірина Василівна**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри приватного права навчально-наукового інституту права Державного податкового університету. Висновок позитивний. Висловлено такі зауваження:

1. Здобувач на стор. 37-38 дисертаційного дослідження звертає увагу на суттєву динаміку збільшення кількості пацієнтів, які направлялись на лікування в інші країни (у 2015 р. – 200 осіб; у 2018 р. – 278; у 2019 р. – 440, у 2020 р. – 440 осіб). Автор також відмічає (стор. 38), що видатки для МОЗ України, передбачені Держбюджетом на 2023 р. на лікування громадян України за кордоном, становлять 495 млн грн. Водночас на момент прийняття Держбюджету на 2022 р. видатки становили 550 млн., тобто у Держбюджет було закладено нижчу суму від врахованої МОЗ України потреби. Відтак можна зробити висновок про щорічне збільшення кількості пацієнтів, яким потрібно отримати лікування за кордоном і водночас зменшення фінансової можливості держави оплачувати отримання таких послуг за рахунок Держбюджету України.

Однак, внаслідок бойових дій, що ведуться на території України з лютого 2022 р. кількість пацієнтів (особливо військових) значно збільшилась, а вітчизняні заклади охорони здоров'я не можуть надавати окремі медичні послуги. Яким чином держава гарантуватиме право на охорону здоров'я таким особам передбачене нормами ст. 3, 49 Конституції України і іншими спеціальними нормативно-правовими актами?

2. Автором у підрозділах 1.2 (стор. 39-40); 2.1. (стор. 73-75); 2.3. (стор. 126-127) обґрунтовано доцільність розробки спеціального нормативно-правового акта – Закону України «Про медичний туризм». Здобувач зазначає, що прийняття цього Закону «Про медичний туризм» дозволить визначити особливості правового статусу суб'єктів медичного туризму різних рівнів, закріпити їх завдання, функції, повноваження, форми діяльності, права, обов'язки і державні гарантії, а також врахувати комплексність нормативного регулювання суспільних відносин у сфері медичного туризму як з точки зору туристичної діяльності, так і в аспекті відносин з охорони здоров'я. Погоджуємось із автором, проте вважаємо, що розробка структури проекту такого Закону суттєво б покращила дослідження.

3. На стор. 82 автор, урахуванням предметної спрямованості, визначає зміст поняття «адміністративний договір у сфері медичного туризму», на стор. 77-80 доводить доцільність легітимації адміністративного договору у сфері медичного туризму, визначає функції адміністративного договору у сфері медичного туризму (стор. 82) і критерії класифікації до виокремлення видів адміністративних договорів у сфері медичного туризму: за суб'єктним складом, за характером взаємовідносин між сторонами договору, за юридичними властивостями, за змістом (стор. 81). Проте автор не визначає види цих договорів залежно від правової моделі, (кластери, державно-приватне партнерство та ін.). На нашу думку, таке дослідження суттєво б покращило роботу і сприяло б завершеності дослідження.

4. На стор. 108 дисертаційного дослідження автор зазначає, що «державна підтримка медичного туризму може виражатися у заохоченні національних та іноземних інвестицій у розвиток цієї галузі, створення сприятливих для його розвитку умов шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів регулювання, встановлення податкових пільг або преференцій, пільгового режиму інвестування, розвитку курортів, сприяння розширенню міжнародного співробітництва тощо». Цілком погоджуємось із автором, проте вважаємо, що конкретизація податкових пільг та (або) преференцій і розробка конкретних пропозицій до Податкового кодексу України суттєво б покращила б зміст дослідження. Окрім цього варто, на нашу думку звернути увагу не лише на інвесторів, очевидним є і державна підтримка інших суб'єктів надання послуг у сфері медичного туризму.

2. Член спеціалізованої вченої ради, опонент **Книш Сергій Володимирович**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки. Висновок позитивний. Висловлено такі зауваження:

по-перше, на нашу думку, в дисертації доцільно було чітко вказати на ті основні причини, які визначально впливають на недостатність поширення медичного туризму в Україні, а також охарактеризувати ті умови, які сприяють виникненню й укоріненню таких деструктивних практик та бездіяльності. Цей аспект потребує деталізації, оскільки адміністративно-правове забезпечення розвитку медичного туризму, на моє переконання, доцільно розглядати як таке, що продукується саме в сфері адміністрування, яка охоплює публічне управління, медицину, економіку та соціальну сфери життєдіяльності суспільства;

по-друге, в дослідженні доцільним видається необхідність розробки таких елементів моделі адміністративно-правового забезпечення медичного туризму, як: спеціальне регулювання, правові та інституційні засоби, заходи регулюючого, охоронного обмежувального характеру, форми ефективного контролю, заходи відповідальності, державна підтримка;

по-третє, дисертант запропонував багато різних класифікацій, мета яких не завжди є зрозумілою, адже вони не завжди застосовуються під час аналізу і розв'язання певної

проблематики та не призводять до пропозицій з удосконалення законодавства у досліджуваній сфері. Тому можливо краще було б або прибрати класифікації, які в подальшому не застосовуються для реалізації цілей дослідження, або пов'язати кожен класифікацію з конкретною правовою проблемою;

по-четверте, позитивом є той факт, що у дослідженні йдеться про необхідність розробки і прийняття проекту закону «Про медичний туризм». Утім вважаємо, що доцільно було б більше уваги приділити законодавчому врегулюванню окремих нових наукових положень, які містяться у дисертації, і не лише запропонувати, а й розробити вказаний законопроект чи принаймні проект закону щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямований на захист прав і законних інтересів надавачів та споживачів послуг у сфері медичного туризму. Це б додатково підкреслило практичне значення отриманих результатів дослідження у правотворчій діяльності.

3. Член спеціалізованої вченої ради, опонент Муляр Галина Володимирівна, доктор юридичних наук, доцент, викладач-методист Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка. Висновок позитивний. Висловлено такі зауваження:

1. Одним із наукових результатів роботи є удосконалення науково- методичного підходу щодо адміністративно-правового забезпечення розвитку медичного туризму в Україні, реалізація якого здійснюється з урахуванням багатоаспектних управлінських впливів на ринок послуг медичного туризму, (п. 2.1). На нашу думку, доцільно було б надати прогнозовані результати та очікувані ефекти реалізації даного підходу, що дозволило б більш повною мірою визначити переваги його впровадження.

2. Пояснюючи поняття «медичний туризм» (с. 26) автор формулює його принципи та пропонує врахувати їх при розробці Закону України «Про медичний туризм». Серед таких принципів зазначається принцип безоплатності виїзного медичного туризму (за кошти Держбюджету) для громадян України у випадках неможливості надання медичної допомоги на території України. На нашу думку, цих бюджетних коштів недостатньо для належного забезпечення реалізації прав громадян України на лікування за кордоном. Отже, потребує додаткового пояснення, за рахунок яких додаткових бюджетних надходжень можливо забезпечити зазначений принцип безоплатності виїзного медичного туризму.

3. В аналітичних розділах роботи залишились поза увагою питання впливу пандемії СОУЮ-19 та заходів, пов'язаних з її поширенням, а також дій органів місцевого самоврядування та органів державної влади щодо нівелювання втрат та стимулювання діяльності суб'єктів медичного туризму в цих умовах. Також у дисертації не досліджено питання адміністративно-правового забезпечення розвитку медичного туризму в Україні під час дії воєнного стану та необхідності лікування постраждалих від війни військовослужбовців та громадян за кордоном з метою реалізації їх прав на доступ до медичного туризму.

4. Досліджуючи адміністративно-правове забезпечення розвитку медичного туризму в Україні та визначаючи перспективи його розвитку, дисертант проаналізував гарантії реалізації права на доступ до медичного туризму та отримання медичних послуг, тобто доступність до цього населення в Україні. Для урядів розвинених країн світу першочерговим завданням при реформуванні національних систем охорони здоров'я є подолання нерівності у доступі до медичних послуг, у тому числі й під час медичного туризму до інших країн, яке передбачає справедливість у доступі до медичних послуг, якісне їх надання і фінансові гарантії доступності до таких послуг.

В розвиток цієї думки та з метою належного забезпечення прав громадян у сфері медичного туризму можливо було б під час написання дисертації розглянути доцільність створення в Україні окремої інституції - Омбудсмена з охорони здоров'я, його повноважень щодо контролю за дотриманням прав громадян під час забезпечення реалізації їх прав на медичний туризм.

4. Член спеціалізованої вченої ради, рецензент **Миронова Галина Анатоліївна**, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права та правових проблем євроінтеграції Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. Висновок позитивний. Висловлено такі зауваження:

Не до кінця зрозумілою є аргументація автора щодо включення до теми та деяких пунктів плану поняття «розвиток». Адже розвиток - не правове, а загальновживане поняття, яке, до того ж, не має визначеного усталеного змісту. Доцільність включення до теми та предмету розгляду не властивого правовому категоріальному апарату поняття виглядає штучним, тому потребує додаткового пояснення: який правовий сенс автор вкладає в поняття «розвиток медичного туризму» та, найголовніше, які спеціальні правові можливості вбачає застосовними для того, щоб керувати цим розвитком. Все ж більша частина тексту дисертації присвячена саме проблематиці правового забезпечення функціонування медичного туризму, а не його розвитку. І в основних публікаціях автора, як і в профільному законодавстві, поняття «розвиток медичного туризму» не застосовується.

Протягом усього дослідження автор нарікає на таку суттєву прогалину у законодавстві, як відсутність спеціального закону «Про медичний туризм», пропонуючи альтернативні правові шляхи розв'язання окремих проблем правового забезпечення, а також окремі зміни до діючої нормативно-правової бази. Тому логічним, гідним та очікуваним результатом проведеного дослідження було б розроблення авторського варіанту законопроекту. Принаймні, бажано побачити концепцію та структуру такого акту.

5. Голова спеціалізованої вченої ради **Деревянко Богдан Володимирович**, доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права та правових проблем євроінтеграції Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. Висновок позитивний. Без зауважень.

Результати відкритого голосування щодо присудження Подзірову Андрію Олеговичу ступеня доктора філософії:

«за» 5 членів ради

«проти» — членів ради

На підставі результатів таємного голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Подзірову Андрію Олеговичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 – Право за спеціальністю 081 – Право.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Богдан ДЕРЕВЯНКО